

Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie
t.a.v. Drs. M.J.M. Verhagen
Bezuidenhoutseweg 30
2594 AV Den Haag

Woerden : 14 maart 2012

onze ref. : 12201b07/ HG-fvdv
doorkiesnr. : 0348 48 43 55
e-mail : hg@vemw.nl

onderwerp : Wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en van de Gaswet (wijzigingen voortvloeiend uit het Energierapport 2011)

Geachte heer Verhagen,

VEMW heeft met belangstelling kennis genomen van de voorgestelde wijzigingen van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet welke voortvloeien uit het Energierapport 2011: de "verzamelwet". Van de geboden gelegenheid tot het geven van een zienswijze maakt VEMW graag gebruik.

Allereerst is VEMW van mening dat de term "verzamelwet" niet juist is gekozen. Over het algemeen bevat de wetwijziging vergaande wijzigingen en worden een aantal belangrijke keuzes gemaakt. De wijzigingen en keuzes gaan verder dan enkele technische aanpassingen. VEMW maakt zich ernstig zorgen over het ingrijpende karakter van het wetsvoorstel. Bovendien is VEMW van mening dat een groot aantal zaken onvolledig is toegelicht en onderbouwd. Ten slotte is VEMW van mening dat er een belangrijk onderwerp ontbreekt in het wetsvoorstel dat nu juist wel een technische aanpassing is en snel geregeld moet worden. In het onderhavige schrijven gaan we per onderwerp in op onze vragen en bewaren.

Gaskwaliteit

Het voorgestelde artikel 10, lid 3 van de Gaswet maakt het mogelijk dat een netbeheerder gas moet weren dat niet voldoet aan de invoedspecificaties. Naar aanleiding van een procedure over de Technische Gasvoorwaarden deel I is bepaald dat er invoedvoorwaarden opgenomen moeten worden in de Technische Voorwaarden, gespiegeld aan exitvoorwaarden die sinds 2005 al deel uitmaken van die voorwaarden. Gas dat ingevoerd wordt moet dus al voldoen aan invoedspecificaties. Dat doet de vraag rijzen waarom dit wijzigingsvoorstel ('gas te weren dat niet voldoet aan de invoedspecificaties') is opgesteld. VEMW ziet graag een toelichting van de minister op dit punt.

Uit artikel 10a, in het 1° lid onderdeel c wordt onderdeel 3° geschrapt; 'gas in de gewenste samenstelling te brengen, tenzij deze taken redelijkerwijs niet van de LNB kunnen worden gevergd'. De gewraakte tekst is in de wet gekomen om niet al het Kleine Velden gas ongeclausuleerd in te hoeven nemen als netbeheerder, vanwege de kosten die daarmee

---

Hét kenniscentrum en dé belangenbehartiger voor zakelijke energie- en watergebruikers

Houttuinlaan 8
3447 GM WOERDEN

Telefoon 0348 48 43 50
Telefax 0348 48 43 90
E-mail desk@vemw.nl
Internet www.vemw.nl

ING 49 24 24
ABN-AMRO Bank 55 14 08 340
KvK Utrecht 30 14 70 22

gemoeid zouden zijn, dit uit oogpunt van doelmatig opereren van de landelijk netbeheerder. Het is onduidelijk wat de gevolgen zijn van het schrappen van deze bepaling uit de wet; wordt hiermee bepaald gas geweerd uit het systeem? Welke gevolgen heeft het schrappen van de bepaling voor het aanbod van gas? VEMW ziet graag een nadere toelichting van de minister waarom hij voorstelt deze passage uit de wet te verwijderen.

Artikel 10a, lid 2 onderdeel n geeft aan dat afleverspecificaties zullen worden opgenomen in een Ministeriële Regeling. VEMW ondersteunt de wenselijkheid om de verantwoordelijkheden over de keten en voortvloeiende taken expliciet te verdelen en toe te kennen, maar verschilt nadrukkelijk van mening over de invulling die de minister beoogt. VEMW is van mening dat het hanteren van een dubbele set criteria – één gericht op veiligheid, de ander gericht op doelmatigheid en betrouwbaarheid – complex is en vanuit oogpunt van consistentie en regeldruk onwenselijk. VEMW pleit daarom voor het vastleggen van transportparameters (zoals de Wobbe-index) én toepassingsparameters (zoals MN- en PE-getal en snelheid van verandering gaskwaliteit) op één niveau.

Uit de toelichting hoofdstuk 2.1.2 blijkt dat GTS minder verantwoordelijkheden krijgt ten aanzien van de gaskwaliteit en de netgebruiker méér, dit vanuit de motivatie dat 'het regelen van de gassamenstelling nu veel ingewikkelder' is. VEMW stelt vast dat de invoed- en afleverspecificaties reeds zijn vastgelegd in de Technische Voorwaarden, vastgesteld door de NMa, waarbij netgebruikers in overleg met de netbeheerders hun eisen en wensen kenbaar hebben kunnen maken en de toezichthouder een onafhankelijk besluit heeft kunnen nemen. VEMW vindt dat deze bestaande praktijk gehandhaafd moet blijven, zeker ook vanuit het argument in de toelichting (hoofdstuk 2.1.2) dat de veiligheid van de gebruikers goed geborgd moet zijn. Als belangenbehartiger van die gebruikers stelt VEMW nadrukkelijk dat die borging zorgvuldiger en beter is met de checks en balances in het proces leidend tot Technische Voorwaarden dan wanneer via een Ministeriële Regeling afleverspecificaties worden vastgelegd.

In het voorgestelde artikel 10a, lid 2 onderdeel n wordt aangegeven dat de netbeheerder kan weigeren het gas te bewerken, behandelen of te mengen tenzij dit redelijkerwijs niet van hem kan worden verlangd. Laatstgenoemde zinsnede is onbegrijpelijk. Immers gas dient te allen tijde te voldoen aan de afleverspecificaties. Dit betekent enerzijds dat gas kan worden ingevoerd zonder nadere bewerking en kan worden afgeleverd aan afnemers omdat het reeds voldoet aan de afleverspecificaties. Anderzijds betekent het dat gas kan worden ingevoerd dat slechts kan worden afgeleverd aan afnemers (met inachtneming van afnemerspecificaties) indien dit gas wordt bewerkt door de netbeheerder. Dit gas voldoet weliswaar bij invoeding niet aan de afleverspecificaties, maar door bewerking van GTS kan dat het gas alsnog gaan voldoen aan de afleverspecificaties. Een situatie waarin gas wordt ingevoerd zonder dat het voldoet aan de afleverspecificaties en in dat geval evenmin wordt bewerkt door (GTS) omdat dit redelijkerwijs niet van haar kan worden verlangd heeft tot gevolg dat gas in het systeem wordt gebracht dat niet met inachtneming van de afleverspecificaties kan worden afgeleverd. Kortom, het gas dient bij invoeding reeds te voldoen aan de afleverspecificaties of het gas dient, indien het daaraan niet voldoet, te allen tijde door GTS zodanig te worden bewerkt dat het gas alsnog aan de afleverspecificatie voldoet. VEMW wil van de minister graag een toelichting op de passage 'tenzij dit van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet redelijkerwijs niet kan worden gevergd'.

Met betrekking tot de regulering van de gaskwaliteit heeft SP-kamerlid P. Jansen een motie¹ opgesteld. Deze motie is met een meerderheid van stemmen door de Tweede Kamer aangenomen en U heeft aangegeven deze te zullen uitvoeren. VEMW stelt vast dat aan de motie tot op heden geen uitvoering is gegeven en het is onduidelijk hoe uitvoering zal worden gegeven aan de motie. Argumenten² die VEMW heeft aangedragen in een bilateraal gesprek³ met uw ministerie zijn ongemotiveerd terzijde geschoven.

Met voorgesteld artikel 11, het stellen van invoed- en exitspecificaties op het regionale net, wordt voorbij gegaan aan gaskwaliteits- en – samenstellingseffecten die kunnen optreden in het net zelf. VEMW verwacht dat het huidig onderscheid tussen landelijke en regionale netbeheerders op het gebied van gaskwaliteit zal vervagen en een verschil in de wijze van regulering van verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden steeds meer zal gaan knellen. Toenemende diversiteit van in te voeden gassen van boven naar beneden (bijv. vanuit een internationale gas transport leiding of een grote LNG faciliteit) en van beneden naar boven (bijv. vanuit lokale groen gas producenten) vraagt om flexibele, integrale afwegingen en acties van netbeheerders over de gehele breedte van de gaswaardeketen.

VEMW vraagt de minister hoe hij denkt deze effecten, die consequenties kunnen hebben voor de veiligheid, doelmatigheid en emissies van de installaties van gasgebruikers aangesloten op een regionaal net, te kunnen en gaan voorkomen. Het kan zo zijn dat vanuit het oogpunt van doelmatigheid maatregelen in het net tot maatschappelijk lagere kosten leiden. Uit dat oogpunt is het niet verstandig een rol voor de netbeheerder hierbij op voorhand uit te sluiten.

Deze voorgestelde Ministeriële Regeling uit artikel 11 zou ertoe kunnen leiden dat per regio verschillende afleverspecificaties gaan gelden. Dit kan ertoe leiden dat netbeheerders gedwongen worden om onderscheid te maken bij de behandeling inzake de gaskwaliteit. Dit is in strijd met het discriminatieverbod zoals opgenomen in de Gasrichtlijn. Volgens VEMW kan het niet zo zijn dat een gasgebruiker uit Limburg die is aangesloten op het HTL-net ander gas geleverd krijgt dan een aangeslotene op het HTL-net in een andere regio. VEMW vraagt de minister om uit te leggen hoe verschillende afleverspecificaties zich verhouden tot het non-discriminatiebeginsel.

Zelflevering bij verenigingen van eigenaren

De voorgestelde wijzigingen van artikel 31c maken het mogelijk dat verenigingen van eigenaren onbeperkt kunnen salderen. Opwekking van duurzame elektriciteit wordt op die manier gedeeltelijk vrijgesteld van de energiebelasting en daardoor gestimuleerd. VEMW is van mening dat een grotere impuls kan worden gegeven aan de opwekking van duurzame elektriciteit wanneer de beperkende voorwaarde, dat enkel verenigingen van eigenaren gebruik kunnen maken van de regeling, wordt losgelaten. VEMW zou de minister willen vragen een toelichting te geven op de keuze om enkel verenigingen van eigenaren de mogelijkheid te geven tot onbeperkt salderen en daarmee opwekking van duurzame energie onnodig te belasten in plaats van te stimuleren. Bovendien vraagt VEMW zich af hoe het uitsluiten van bedrijven van de mogelijkheid om te salderen zich verhoudt tot het beginsel van non-discriminatie.

Tariefregulering

VEMW is van mening dat de voorgestelde wijziging van de tariefregulering onwenselijk is en maakt hiertegen het grootst mogelijke bezwaar. De voorgestelde wijzigingen lijken slechts een

---

¹ Kamerstuk 33 000 XIII nr. 63

² Gaskwaliteit en –samenstelling regelen op één niveau, in de Technische Voorwaarden en RNB's bevoegdheden en middelen geven om de gaskwaliteit en –samenstelling in het regionale net te beïnvloeden in aanvulling op het stellen van invoed- en exitspecificaties.

³ Gesprek op 10 januari 2012 te Woerden.

kleine aanpassing maar zijn een ondermijning van de basis van het huidige systeem waarbinnen de rechtszekerheid via *checks and balances* gewaarborgd is.

De wijziging van artikel 41 eerste lid, artikel 41^e tweede lid (E-wet '98) & artikel 81 eerste lid en artikel 82 tweede lid (Gaswet) geeft de Raad van Bestuur van de Mededingingsautoriteit (hierna: de Raad) de mogelijkheid om bij de vaststelling van een zogenaamd Methodebesluit, rekening te houden met het belang van voorzieningszekerheid, duurzaamheid en een redelijk rendement op investeringen. Met deze wijzigingen geeft de minister de Raad een blanco cheque om op basis van subjectieve argumenten, zoals voorzieningszekerheid en duurzaamheid, de tarieven aan te passen. Dit gaat aanzienlijk verder dan waarin de huidige wet voorziet. Met het voorstel zal de onduidelijkheid over de totstandkoming van de tarieven verder toenemen. Bovendien zal het ongetwijfeld leiden tot een stroom aan procedures en een grotere onzekerheid voor afnemers en marktpartijen.

Volgens de minister wordt met de voorgestelde wijziging het beoordelingskader voor de vaststelling van de tarieven verduidelijkt. VEMW is het pertinent oneens met die stelling en is van mening dat het beoordelingskader veel minder duidelijk wordt door het opnemen van subjectieve criteria. Daarbij zijn de criteria voorzieningszekerheid en duurzaamheid niet individualiseerbaar, objectiveerbaar en meetbaar waardoor het onwerkbaar criteria zijn voor de invulling van het beoordelingskader ten aanzien van de prestaties van individuele netbeheerders.

Het is bijvoorbeeld onduidelijk wat de Raad zou moeten verstaan onder het belang van duurzaamheid. VEMW is van mening dat er duidelijke criteria moeten zijn op basis waarvan de Raad zou kunnen beslissen om het Methodebesluit aan te passen op basis van het belang van duurzaamheid. Hetzelfde geldt voor het begrip voorzieningszekerheid. Netbeheerders hebben op basis van de Gaswet en de Elektriciteitswet 1998 al de taak om te voorzien in leveringszekerheid door het aanleggen en uitbreiden van de netten. Voorzieningszekerheid is een begrip dat veel verder gaat dan het waarborgen van voldoende infrastructuur voor de levering van elektriciteit en gas. Voorzieningszekerheid betreft het niveau van het aanbod van voldoende gas en elektriciteit uit verschillende bronnen en valt daarmee onder het ongereguleerde domein. Het is volgens VEMW daarom volstrekt onduidelijk waarom het belang van voorzieningszekerheid, wat in zekere zin gaat over commerciële activiteiten, moet worden meegewogen bij de totstandkoming van een Methodebesluit.

VEMW vraagt de minister daarom om een nadere toelichting te geven op hoofdstuk 2.3 van de Toelichting. De voorliggende formulering is naar opvatting van VEMW overbodig, ondermijnd, ongewenst en ongeclausuleerd. VEMW stelt vast dat de Raad via het instrument van de Elektriciteitswet 1998 (artikel 41a) en Gaswet (artikel 10a, 81 en 82) reeds rekening houdt met de doelmatigheid van de kosten van de netbeheerders (redelijk rendement / WACC, x-factor). Daarnaast geven artikel 16 en 36 van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 10a van de Gaswet de Raad voldoende mogelijkheden om rekening te houden met de leveringszekerheid en duurzaamheid. Voorts is er in het huidige systeem een duidelijke relatie met het principe van kostenveroorzaking. Door het opnemen van deze ongeclausuleerde elementen zal dit principe worden ondergraven.

Bescherming tegen externe invloeden

Artikel 8b en artikel 10, lid 9 Gaswet geven de minister de mogelijkheid om een netbeheerder, gasopslagbedrijf of LNG-bedrijf een bindende aanwijzing te geven in het kader van de bescherming van zijn (gastransport)net, gasopslaginstallatie of LNG-installatie tegen invloeden van buitenaf.

Kan de minister in aanvulling op de toelichting hoofdstuk 2.4 aangeven aan welke concrete criteria en randvoorwaarden gedacht moet worden bij het geven van een bindende aanwijzing? VEMW vraagt de minister een toelichting te geven op de kosten die hiermee gemoeid kunnen zijn en hoe die bij welke partijen in rekening gebracht gaan worden.

Congestie management & voorrang voor duurzaam

In deze verzamelwet worden de netbeheerders een aantal extra taken toebedeeld. Zo krijgen de netbeheerders tot taak om gas dat niet voldoet aan invoedvoorwaarden te weigeren en wordt een taak opgenomen om bijvoorbeeld hun gastransportnet te beschermen. Een belangrijke nieuwe taak die ontbreekt in dit wetsvoorstel is het opnemen van een expliciete openbare verplichting voor netbeheerders om duurzaamheid te bevorderen. De minister heeft kortgeleden in een brief⁴ aangegeven dat het voorgestelde systeem om file op het elektriciteitsnet op te lossen en duurzame energie voorrang te geven, alleen mogelijk is wanneer netbeheerders een expliciete openbare verplichting (*public service obligation*) daartoe hebben. Het is voor VEMW niet duidelijk waarom de minister bij dit pakket wetswijzigingen niet de mogelijkheid aangrijpt om de netbeheerder deze taak expliciet toe te delen. Bovendien zou het opnemen van deze taak ook ruimte scheppen om bij de vaststelling van het Methodebesluit rekening te houden met duurzaamheid zoals de minister in deze wetswijziging voorstelt. VEMW verzoekt daarom nogmaals om netbeheerders deze expliciete taak via deze wetswijziging toe te delen.

Wij vertrouwen erop u met onze zienswijze voldoende te hebben geïnformeerd en gaan ervan uit dat u deze nadrukkelijk onderdeel laat zijn van de besluitvorming. Vanzelfsprekend zijn wij desgewenst beschikbaar voor het verschaffen van een nadere (mondelijke) toelichting.

Hoogachtend,

dr. H. Grünfeld
Algemeen directeur

---

⁴ Voortgangsbericht "congestie management en voorrang voor duurzaam", kenmerk: ETM/EM/111B0002 d.d. 19 december 2011